

***MER DÖD VED
I SKOGEN!***

DÖD VED GER MOTSTÅNDSKRAFTIGA SKOGAR

Död ved bidrar till hög biologisk mångfald i skogen. Många arter, inklusive flera rödlistade, är beroende av död ved som föda, växtplats, boplats eller skydd. Dessutom lever många av barkborrens naturliga fiender i död ved. Enligt skogssektorns målbilder för god miljöhänsyn är det viktigt att både bevara den döda ved som redan finns och att öka mängden i den brukade skogen.

Det här kan du göra:

- *Lämna död ved av alla trädslag när du gör åtgärder i skogen, även senvuxna och klena träd är viktiga att lämna,*
- *Kör inte sönder död ved,*
- *Lämna växande trädgrupper i närheten av död ved. Träden skuggar den döda veden och skapar en fuktig miljö som är värdefull för naturvärden,*
- *Skapa ny död ved genom att till exempel ringbarka eller på andra sätt skada träd, både solbelysta och beskuggade.*

Enligt Skogsstyrelsens rapport Gröna steg för levande skogar (2023:03) finns det i genomsnitt 10 m³ död ved per hektar på produktiv skogsmark i Sverige. I naturreservat är mängden betydligt högre, omkring 28 m³ per hektar. Studier visar att minst 20 m³ död ved per hektar behövs för att gynna skogens biologiska mångfald. Det behövs alltså mer död ved i våra skogar!

Död ved bidrar med många positiva effekter även i vatten. Den skapar struktur och variation i vattendraget och bromsar vattenflödet. Samtidigt ökar variationen i vattendjup, bredd och bottenstrukturer, vilket gynnar fiskar och insekter som lever av organiskt material.

Ringbarkning av träd skapar död ved.

HUR MYCKET DÖD VED FINNS DET I MIN SKOG?

Om du vill ta reda på hur mycket död ved du har i din skog kan du använda ett relaskop. Du uppskattar den totala mängden död ved – både stående och liggande – genom att relaskopera så kallade kritiska längder.

Så här gör du:

1. Håll kedjans ring vid ögat och sträck ut kedjan. Vänd spalten markerad med 1 uppåt.
2. För varje bit död ved där någon del av stammen fyller relaskopspalten, mät eller uppskatta den kritiska längden - det vill säga den del av stammen som fyller spalten. Summera längderna löpande i huvudet.
3. Vrid dig ett helt varv och mät eller uppskatta både liggande och stående död ved som fyller spalten.
4. När du har gått hela varvet har du ett ungefärligt mått på mängden död ved per hektar (m^3/ha).

Relaskopytor har ingen fast yttre gräns – alla träd som fyller relaskopets spalt räknas in. Upprepa mätningen på nya provtytor tills du känner att du har fångat ett representativt värde.

Om ett liggande dött träd (en låga) är delvis övervuxet av mossor eller annat och stammens ovansida inte syns, ska du ändå sikta med relaskopet där stammen bedöms finnas.

Så använder du relaskopet med justerad längd

Förkorta avståndet från öga till sikte från 70 till 49,5 cm genom att mäta och markera längden med ett snöre på kedjan.

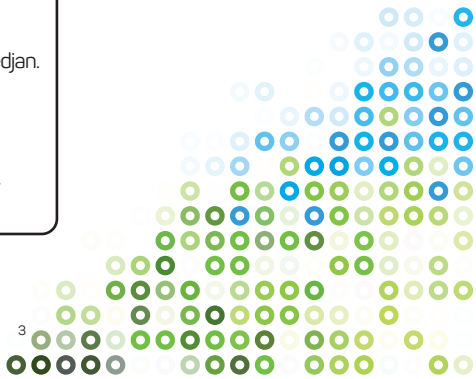
Använd som ovan, men håll fingret mot kinden vid snöret.

Räknefaktorererna på relaskopet fördubblas, faktor 1 → 2.

Exempel:

Du uppskattar med relaskopet 4,5 meter död ved i din yta.

Mängden död ved i hela ytan blir $2 \cdot 4,5 = 9 m^3/ha$.

DETTA ÄR GRIP ON LIFE

I projektet Grip on Life IP arbetar myndigheter, skogsägarföreningar och intresseorganisationer tillsammans för att kombinera ett aktivt skogsbruk med hänsyn till skogens värdefulla vattendrag och våtmarker. Projektet handlar mycket om att utveckla nya och bättre metoder för exempelvis samverkan, skogsbruk, skogsskötsel samt restaurering av vattendrag och våtmarker. Grip on Life IP pågår från år 2018 fram till år 2025 och har fått pengar från EU:s miljöprogram LIFE IP.

I Blekinges samverkansgrupper har medverkat representanter för:

Lyckebyåns vattenförbund, Emmaboda kommun, Karlshamns kommun, Karlskrona kommun, Lyckebyåns vattenråd, Mieåns vattenråd, Sportfiskarna Blekinge, Lyckebyåns fiskevårdsområdesförening, Lantbrukarnas riksförbund, Södra, Friluftsrämjandet Karlshamn, Naturskyddsföreningen Karlshamn, Blekinge arkipelag och Skogsstyrelsen, samt sakk experter från Länsstyrelsen Blekinge.

Med bidrag från Europeiska unionens LIFE-program

www.gripdonlife.se